

подібну енцефалопатію та інших пріонних інфекцій на території України на 2001–2010 роки вимогам Закону України «Про державні цільові програми».

Тому перш ніж починати розробку базових результативних показників ефективності, зокрема результативності, слід переглянути існуючі державні цільові програми на предмет відповідності Закону України «Про державні цільові програми».

З метою подальшої економії бюджетних коштів при реалізації бюджетних програм пропонується:

1. Розробити методику формування розрахунків доходів та витрат бюджету.

2. Розробити єдине стандартизоване програмне забезпечення для аналізу бюджетних програм, яке буде сприяти усуненню фактів дублювання їх завдань та перевіряти їх відповідність вимогам Закону України «Про державні цільові програми».

3. Провести моніторинг затверджених бюджетних програм з метою виявлення фактів дублювання бюджетних програм і здійснити їх скасування або об'єднання.

Висновки

З вище викладеного можна зробити висновок, що головні напрямки розвитку та удосконалення системи державного фінансового контролю залежать від його якості на всіх його етапах і своєчасності адекватного реагування фінансових органів та органів влади на результати подальшого контролю, тобто на виявлені факти нецільового і неефективного використання бюджетних коштів шляхом ужиття заходів для відшкодування незаконних витрат, регулювання обсягів фінансування і приведення у відповідність із нормативно-правовими актами, що регулюють бюджетний процес.

Література

1. Дрозд І.К. Державний фінансовий контроль: [навч. посібник] / І.К. Дрозд, В.О. Шевчук. – К.: Імекс, 2007. – 303 с.

2. Жесан В. Зміни пріоритетів контролю: перші результати / В. Жесан // Фінансовий контроль. – 2009. – №5. – С. 16.

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фінансовим правопорушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного і комунального майна [Електронний ресурс]: закон України: [прийнято ВР 15 грудня 2005 року №3202-IV]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3202-15>.

4. Звіт про результати діяльності органів державної контролюючої ревізійної служби за січень – вересень 2007 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article>

5. Звіт про результати діяльності органів державної контролюючої ревізійної служби за січень – вересень 2008 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article>

6. Звіт про результати діяльності органів державної контролюючої ревізійної служби за січень – вересень 2009 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article>

7. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на 2008–2015 роки: [затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 №1347-р] // Офіційний вісник України. – 2008. – №82.

8. Стефанюк І.Б. Нова парадигма розвитку державної контролюючої ревізійної служби / І.Б. Стефанюк // Фінанси України. – 2009. – №9. – С. 3–12.

9. Стратегія розвитку державної контролюючої ревізійної служби на період до 2015 року [Електронний ресурс]: [затв. наказом Головного контролюючого ревізійного управління України від 06.03.2009р. №46]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/53242>

10. Трощій І. Європейський досвід боротьби з фінансовим шахрайством / І. Трощій // Фінансовий контроль. – 2009. – №1. – С. 62–65.

О.В. ПАНАСЮК,

аспірант, ст. викладач, Національний університет Державної податкової служби України

Проблеми та перспективи застосування спрощеної системи оподаткування в Україні

У статті розкривається сутність та об'єктивна необхідність використання спрощеної системи оподаткування для суб'єктів малого підприємництва, визначаються проблеми та перспективи застосування цієї системи в Україні.

Ключові слова: суб'єкти підприємництва, мале підприємство, податки, система оподаткування, спрощена система оподаткування.

В статье раскрывается суть и объективная необходимость использования упрощенной системы налогообложения для субъектов малого предпринимательства, определяются проблемы и перспективы применения этой системы в Украине.

Ключевые слова: субъекты предпринимательства, малое предпринимательство, налоги, система налогообложения, упрощенная система налогообложения.

The article address the essence and the objective necessity of using simplified tax system for small businesses, also in the article defined problems and prospects of simplified tax system in Ukraine.

Keywords: subjects of entrepreneurship, small business, taxes, tax system, simplified taxation system.

Постановка проблеми. Одним із найважливіших важелів, що регулюють фінансові взаємовідносини суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки, є система оподаткування. Вона вирішує подвійне питання – забезпечити державу фінансовими ресурсами, необхідними для вирішення найважливіших економічних і соціальних задач і, одночасно, сприяти нарощуванню зайнятості в тому числі за рахунок розвитку малого підприємництва. Водночас, практика свідчить про недостатній рівень ефективності вітчизняної моделі оподаткування суб'єктів малого підприємництва, її неадекватність умовам функціонування ринкового господарства. Саме тому, питання реформування оподаткування суб'єктів малого підприємництва сьогодні знаходяться в числі важливих фінансово-економічних проблем, від позитивного вирішення яких значною мірою залежить доля трансформаційних процесів в Україні.

Часті зміни податкового законодавства, непорозуміння бізнесу і влади, зумовлюють теоретичне обґрунтування і практичне впровадження проектів удосконалення альтернативних системи оподаткування та, безпосередньо, спрощеної системи оподаткування як найбільш поширеної серед представників малого підприємництва. Крім цього, в чинній системі оподаткування малого підприємництва не збалансовано фіскальні і соціально-економічні інтереси бюджету та бізнесу.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженню стану та розвитку систем оподаткування малого підприємництва приділяється значна увага науковців, практиків, представників органів державної влади. Серед вітчизняних науковців, які здійснили важливий вклад в дослідження проблем розвитку та оподаткування малого підприємництва, можна відзначити праці В. Л. Андрущенка, З.С. Варналія, В.П. Вишневського, Л.І. Воротіної, С.Г. Дриги, Ю.І. Єханурова, Я.А. Жаліла, Ю.Б. Іванова, А.І. Крисоватого, І.О. Луїної, Д.В. Ляпіна, П.В. Мельника, М.О. Слатвінської, А.М. Соколовської, Л.Л. Тарангул, А.П. Чередніченко, С.І. Юрія та інших.

Метою статті є дослідження сутності та об'єктивної необхідності використання спрощеної системи оподаткування для суб'єктів малого підприємництва, визначення проблем та перспектив застосування цієї системи в Україні.

Вклад основного матеріалу. Сьогодні в Україні відбувається період реформ у різних сферах життєдіяльності нашої країни і суспільства. За наслідками світової фінансово-економічної кризи ми опинилися у складному соціально-економічному становищі. Все це вимагає здійснення реформування всіх сфер економічного життя, у тому числі і сфери оподаткування [1–3].

Після довготривалої складної роботи, численних дискусій в Україні 2 грудня 2010 року було ухвалено Податковий кодекс України [4]. Основна місія кодексу полягає у створенні правового підґрунтя для реалізації сучасної справедливої податкової політики, що забезпечує загальність оподаткування, рівність усіх перед законом, досягнення стратегічних цілей сталого розвитку в оновленій системі державного регулювання економіки відповідно до Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

Серед основних переваг Податкового кодексу України є зменшення кількості податків, в першу чергу, за рахунок відміни тих з них, які формують незначні обсяги фіскальних надходжень та є занадто витратними в адмініструванні. Однозначно позитивно оцінюється і збереження податкового стимулювання розвитку малого підприємництва та інвестиційно-інноваційної діяльності підприємців, що в будь-якій країні є двигуном розвитку економіки. Це проявляється у збереженні спрощеної системи оподаткування, запровадженні податкових канікул, інвестиційно-інноваційного податкового кредиту та багатьох інших стимулах для вітчизняного бізнесу.

Спрощена система оподаткування зменшує податкове навантаження на платників податків, суттєво захищає від впливу контролюючих органів, скорочує документообіг. Суб'єкти підприємницької діяльності – платники єдиного податку звільняються від сплати ряду податків і зборів, а також їм надана можливість самостійно визначатись щодо реєстрації як платників податку на додану вартість (ПДВ).

Основне призначення спрощеної системи оподаткування є не стільки фіскальним, скільки стимулюючим, що призначене для вирішення соціальних та економічних завдань. Адже ця система поширюється на суб'єктів малого підприємництва, які створюють додаткові робочі місця, тобто сприяють розв'язанню проблеми зайнятості значної кількості населення. Спрощена система оподаткування стимулює підприємницьку активність населення та забезпечує створення інноваційного середовища національної економіки на основі залучення до цього процесу широкого кола громадян.

Переваги спрощеної системи оподаткування сприяли реєстрації в Україні значної кількості громадян суб'єктами підприємництва, що дало змогу залучити до офіційного сектору економіки значні фінансові і трудові ресурси.

Позитивним результатом існування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва стало зростання кількості платників єдиного податку майже в 14 разів (з 95 тис. осіб до 1304,5 тис. осіб) та надходжень до бюджету від сплати єдиного податку в 32 рази (з 127 млн. грн. у 1999 році до 4107,6 млн. грн. у 2009 році). Суб'єкти-«спрощенці» створили понад 2,5 млн. робочих місць, і в 2009 році частка зайнятих у СМП-«спрощенців» у загальній кількості зайнятих у СМП становила майже 40% [5]. Поряд із позитивними сторонами спрощеної системи, яка найбільш ефективно проявила себе в перші роки її створення,

існують також і негативні її прояви. До появи негативних сторін спрощеної системи оподаткування призвели деякі неважені кроки держави та її інертність з питань своєчасного вдосконалення цієї системи. Так, за останні 12 років відбувалося постійне зростання інфляції (середній рівень індексу з 1998 по 2010 рік становить 115%), мінімальної заробітної плати (з 1998 по 2011 рік зросла з 45 до 941 грн., або в 21 раз), курсу валют (зріс з 2,25 грн. за долар у 1998 році до 7,95 грн. у 2011 році тобто у 3,5 раза) та інші зміни, які не були враховані при оподаткуванні суб'єктів малого підприємництва—«спрощенців». Це призвело до того, що сучасним умовам господарювання не відповідають і потребують коригування критерії переходу на спрощену систему оподаткування, а саме: граничні обсяги виручки від реалізації товарів (робіт, послуг); ставки податку [6, с. 140–147].

З набранням чинності з 1 січня 2011 року Податкового кодексу України питання оподаткування суб'єктів малого бізнесу перебуває під постійним наглядом підприємництва та держави. Водночас із прийняттям цього документу для суб'єктів малого підприємництва, які знаходяться на єдиному податку, виникли деякі перешкоди на шляху їхнього розвитку. На сьогоднішні приватні підприємці, платники єдиного податку, вже не є платниками ПДВ у відповідності з підрозділом 8 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (за винятком юридичних осіб, які сплачують єдиний податок за ставкою 6%) та не можуть зареєструватися платниками ПДВ добровільно у відповідності з пп. 14.1.139 Податкового кодексу України. Такий стан значно ускладнює їхню взаємодію з іншими платниками ПДВ, бо підприємства—платники ПДВ у випадку співпраці з вищезгаданими підприємствами втрачають право на податковий кредит. З 1 квітня 2011 року відповідно до пп. 139.1.12 розділу III «Податок на прибуток підприємств» витрати, яких зазнали платники податку на прибуток у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) та інших матеріальних і нематеріальних цінностей у приватних підприємств, котрі сплачують єдиний податок, не включаються до складу витрат таких платників податку на прибуток (крім витрат у зв'язку з придбанням робіт, послуг у фізичної особи—платника єдиного податку, яка здійснює діяльність у сфері інформатизації) [4]. Така умова значно обмежує співробітництво підприємств—платників податку на прибуток з платниками єдиного податку. Зрозуміло, що не маючи змоги зменшити свої валові витрати, в результаті співпраці зі «спрощенцями» такі підприємства будуть намагатися відгородити себе від небажаних взаємовідносин.

З 1 січня 2011 року платники єдиного податку сплачувати 43% єдиного податку до бюджету відповідно до п. 8 розділу XX Податкового кодексу та єдиний внесок, що розраховується шляхом нарахування ставки єдиного внеску на мінімальну заробітну плату, відповідно до Закону «Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [7]. В цю суму ввійдуть 42% в Пенсійний фонд і 15% на соціальне страхування, які раніше були частиною суми

єдиного податку. Але на відміну від раніше діючих умов, коли розмежування платежів здійснювало казначейство відповідно до Указу Президента №727/98, у 2011 році на підставі Податкового кодексу розрахунки має здійснювати платник єдиного податку самостійно. Таким чином, створюється набагато більше податкове навантаження на суб'єктів малого підприємництва, які працюють на єдиному податку, ніж раніше, що значно стримує їхній розвиток.

Зазначені умови оподаткування, безперечно, спонукають платників—«спрощенців» до пошуку більш оптимальних умов ведення бізнесу, одним з яких є перехід на загальну систему оподаткування. Досвід розвинених країн доводить, що малі підприємства займають такі ніші на ринку, які залишилися не охопленими великими підприємствами, надаючи свої товари, роботи, послуги. Існуюча ситуація в Україні не стимулює діяльність малого підприємства, а спонукає його працювати за загальною системою оподаткування і тільки таким чином взаємодіяти з великими і середніми підприємствами, або не працювати взагалі. Для деяких підприємств такий вибір є рівноцінним банкрутству, що в межах держави може призвести до зниження рівня зайнятості та підвищення безробіття, рівня тіньової економіки в країні тощо.

Свідченням цього є той факт, що Україна лише за січень—лютий 2011 року втратила 3,5 тис. юридичних осіб, які працюють на спрощеній системі оподаткування, і за місяць—понад 206 тис. фізичних осіб—«спрощенців». За даними Державної податкової служби України, спрощену систему оподаткування на 2011 рік обрали близько 1 млн. підприємств [8]. Тобто близько 21% від загальної кількості зареєстрованих на початок 2011 року «спрощенців» було втрачено.

Сучасна податкова політика України має бути спрямована на стимулювання економічного зростання та активізацію ринкового механізму шляхом підтримки малого підприємства, надання йому безпосередніх пільг при першій реєстрації та подальшому супроводженні їхньої ділової активності [9, с. 51–56]. Наявність невизначеності в такому важливому питанні як оподаткування призводить до виникнення низки нових проблем, здійснюючи негативний вплив на діяльність малого підприємства та стримуючи його розвиток. Отже, враховуючи існуючі недоліки та недоопрацювання чинної спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємства, необхідним стає модернізація (реформування) такої системи, з метою сприяння стимулюванню розвитку суб'єктів малого підприємства України.

Аналіз світового та вітчизняного досвіду дозволяє зробити висновок про необхідність об'єднання та закріплення законодавчо єдиного і фіксованого податків, задля зменшення витрат бюджету на адміністрування, контроль та податковий менеджмент у платника податку. Найбільш прийнятними для України вважаємо застосування: диференційованих ставок, надання пільг при реінвестуванні прибутку, застосування гнучкої системи нарахування амортизації, спрощення обліку і звітності.

Спрощена система оподаткування дозволить встановити чіткі правила її застосування та усунути схеми використання цієї системи з метою мінімізації податкових платежів. Основним завданням такого доповнення є законодавче закріплення спрощеної системи оподаткування; запровадження єдиного механізму спрощеного оподаткування; збільшення граничного обсягу виручки від реалізації продукції; диференціація ставки єдиного податку для юридичних осіб; встановлення відповідальності; упередження можливих зловживань суб'єктами великого та середнього бізнесу щодо використання спрощеної системи оподаткування, як способу зменшення своїх податкових зобов'язань.

Спрощену систему оподаткування, обліку та звітності доцільно застосовувати для таких суб'єктів малого підприємництва:

- фізичних осіб 1-ї категорії – фізичних осіб–підприємців, які працюють без найманих робітників та мають за рік граничний обсяг виручки від реалізації, який не перевищує 500 розмірів мінімальної заробітної плати (МЗП), встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;

- фізичних осіб 2-ї категорії – підприємців, у трудових відносинах з якими, включаючи членів їх сімей, перебуває не більше 10 осіб одночасно та граничний обсяг виручки від реалізації за рік не перевищує 1500 розмірів МЗП, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;

- фізичних осіб 3-ї категорії – підприємців, у трудових відносинах з якими перебуває не більше 10 осіб (включаючи членів їх сімей) та граничний обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік не перевищує 2500 розмірів МЗП, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;

- юридичних осіб, у яких середньооблікова кількість працюючих не перевищує 50 осіб та обсяги реалізації за останні чотири календарні місяці становлять не більше 5000 розмірів МЗП, встановленої на 1 січня податкового (звітного) року.

Базою оподаткування встановлено виручку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Ставки диференціюються залежно від видів діяльності та територіального поділу:

- для фізичних осіб 1-ї категорії – в межах від 3 до 10% МЗП, з мінімальною ставкою у сфері сільського господарства та матеріального виробництва, а також для фізичних осіб, що працюють на територіях з кількістю населення до 50 тис. осіб;

- для фізичних осіб 2-ї категорії – в межах від 10 до 20% МЗП, з мінімальною ставкою у сфері сільського господарства та матеріального виробництва, а також для фізичних осіб, що працюють на територіях з кількістю населення до 50 тис. осіб;

- для фізичних осіб 3-ї категорії – в межах від 50 до 100% МЗП, з мінімальною ставкою у сфері сільського господарства та матеріального виробництва, а також для фізичних осіб, що працюють на територіях з кількістю населення до 50 тис. осіб;

- для юридичних осіб: ставки 3% (без ПДВ) і 5% (з ПДВ) виручки від реалізації для всіх видів діяльності, крім недо-

зволених в цій концепції; 1% (без ПДВ) і 3% (з ПДВ) виручки від реалізації в разі здійснення діяльності у сфері матеріального виробництва чи сільського господарства, або у випадку здійснення діяльності на території з кількістю населення до 50 тис. осіб.

Водночас суб'єкт малого підприємництва, який є платником єдиного податку, не повинен сплачувати такі види податків і зборів (з огляду на необхідність спрощення оподаткування): податок на прибуток підприємств; податок на доходи фізичних осіб у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності фізичної особи та оподатковані згідно з цією главою; податок на додану вартість з операцій з постачання товарів та послуг, місце надання яких розташоване на митній території України, за винятком податку на додану вартість, що сплачується фізичними особами та юридичними особами, які обрали ставку оподаткування у розмірі 3 відсотки; збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності; збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства; податок на землю; екологічний збір.

Спрощена система оподаткування не повинна поширюватися на: страхових (перестрахових) брокерів, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстраторів цінних паперів; суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких сукупність часток, що належать іншим суб'єктам господарювання, які не є платниками єдиного податку, дорівнює або перевищує 25 відсотків; представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку; фізичних та юридичних осіб – нерезидентів.

Спрощена система оподаткування не повинна поширюватися також на суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців), які здійснюють: діяльність з організації, проведення азартних ігор; обмін іноземної валюти; виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів; видобуток, промислове виробництво дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення; видобуток, реалізацію корисних копалин; діяльність у сфері фінансового посередництва; діяльність у сфері аудиту; технічні випробування та дослідження; діяльність з надання послуг пошти та зв'язку; діяльність з перепродажу предметів мистецтва, колекціонування та антикваріату; діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату.

Висновки

Застосування вищевказаних положень надасть можливість стимулювання розвитку суб'єктів малого підприємництва як юридичних, так і фізичних осіб. На даному підґрунті відбуватиметься стимулювання підприємництва до нарощування кількості найманих працівників ще й тому, що цими положеннями не передбачено сплати 50% за кожну особу, як у да-

ному чинному Указі. Такі кроки крім стимулювання малого підприємництва нададуть можливість досягнення соціально-економічного ефекту шляхом зменшення кількості безробітних і виплат по безробіттю та збереження і подальше зростання надходжень у бюджет від платників єдиного податку.

На сьогодні, на нашу думку, задля зменшення бар'єрів на шляху діяльності малого підприємництва, необхідно запровадити систему автоматичної пролонгації права застосування спрощеної системи оподаткування за результатами річного звіту «Про результати діяльності суб'єкта підприємницької діяльності», підвищивши відповідальність за недотримання вимог. Умови переходу та роботи за спрощеною системою оподаткування необхідно залишити згідно з Указом «Про спрощену систему оподаткування обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва», що діяли з 1999 по 2010 рік.

Відтворення та вдосконалення спрощеної системи оподаткування в рамках Податкового кодексу України, на нашу думку, в значній мірі сприятиме подальшому розвитку підприємницької діяльності. На даному підґрунті відбуватиметься стимулювання малого підприємництва до нарощування кількості найманих працівників, збереження та подальшого зростання надходжень у бюджет від платників єдиного податку тощо.

Література

1. Реформування податкової системи України: теорія, методологія, практика: монографія. За аг. ред. М.Я. Азарова. – К.: Міністерство фінансів України, 2001. – 656 с.

2. Податкова політика України: навч. посіб. / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.Л. Тарангул та ін.; за ред. П.В. Мельника. – К.: Знання України, 2010. – 505 с.

3. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи. – За ред. З.С. Варналія. – К.: Знання України, 2008. – 675 с.

4. Податковий кодекс України / Серія «Бібліотека платників податків». Книга 12 (18). – К., Юрінком Інтер, 2010. – 496 с.

5. Зауваження до проекту Концепції проекту Закону України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» [Електронний ресурс] / Рада підприємців при Кабінеті міністрів України. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.radakmu.org.ua/uk/accomodation/3091.html>

6. Альтернативні системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва // Дисертація Слатвінської М.О. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук. – Одеса, ОДЕУ, 2011. – 264 с.

7. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. №2464-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2464-17>

8. Україна за 2 місяці втратила 3,5 тис. «спрощенців» [Електронний ресурс] / Телеканал 24. – Режим доступу до ресурсу: <http://24tv.ua/news/1/3/75003>

9. Слатвінська М.О. Податкова політика України в контексті її впливу на розвиток малого підприємництва / М.О. Слатвінська // Науковий вісник ОДЕУ. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2010. – №13. – С. 51–56.

І.І. РЕПІН,
к.т.н., с.н.с., НДЕІ,
О.В. МЕЛЬНИК,
к.е.н., с.н.с., НДЕІ,
І.В. МОЛЧАНОВА,
НДЕІ

Варіантна оптимізація балансів паливно-енергетичних ресурсів

У статті запропоновано та науково обґрунтовано механізм визначення потреб у паливно-енергетичних ресурсах та джерел їх покриття у натуральному та вартісному вимірі на основі оптимізації паливно-енергетичного балансу.

Ключові слова: паливно-енергетичні ресурси, оптимізація паливно-енергетичного балансу.

В статье предложен и научно обоснован механизм определения потребности в топливно-энергетических ресурсах и источников их покрытия в натуральном и стоимостном выражении на основе оптимизации топливно-энергетического баланса.

Ключевые слова: топливно-энергетические ресурсы, топливно-энергетический баланс.

The article suggested and scientifically sound mechanism for determining the need for energy resources and the sources of their coverage of physical and value terms on the basis of optimizing the energy balance.

Постановка проблеми. Як зазначено в Концепції формування енергетичного балансу, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2007 р. №1058-р, наявні методи формування окремих балансів основних паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) не повною мірою відображають реальний стан енергоемності націо-